

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 9Co/11/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1614205702
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Posluchová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1614205702.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Posluchovej a členov senátu JUDr. Magdalény Florekovej a JUDr. Romana Huszára v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: K. J., R.. XX.XX.XXXX, T. D. K. XXXX/X, I., o zaplatenie sumy 1.769,30 s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Malacky č. k. 5C/928/2015-33 zo dňa 8. novembra 2018, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti z m e ň u j e tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi úrok 19,90 % ročne zo sumy 1.505,19 € od 22.05.2014 do 23.11.2015 a to do troch dní od právoplatnosti.

Vo zvyšnej napadnutej zamietajúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 70,14 %.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že: I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 1.505,19 € s úrokom z omeškania 8% ročne zo sumy 1.505,19 € od 19.03.2014 do zaplatenie. II. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietá. III. Žalobcovi súd priznáva náhradu trov konania v rozsahu 100%, o ktorej výške rozhodne súd samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

1.1. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 497, § 502 ods. 1, § 503 ods. 1 a 2, § 504 Obchodného zákonníka a § 1 ods. 1, § 2 písm. d/ a § 9 ods. 1 a 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) a § 53 ods. 9, § 565 Občianskeho zákonníka, keď vykonaným dokazovaním zistil, že žalobca a žalovaný uzavreli dňa 29.11.2012 zmluvu o úvere č. 21745, na základe ktorej poskytol žalobca žalovanému peňažné prostriedky formou splátkového bezúčelového úveru za podmienok uvedených v zmluve a všeobecných obchodných podmienkach vo výške 2.000 €, s fixnou úrokovou sadzbou 19,90% ročne do splatnosti úveru, s výškou anuitnej mesačnej splátky 74,23 € splatnou vždy 22.deň kalendárneho mesiaca, s termínom splatnosti prvej splátky 27.12.2012, s termínom splatnosti úveru 23.11.2015, s počtom splátok 36, s výškou RPMN 24,56%, s priemernou RPMN 20,90% a celkovou čiastkou, ktorú musí klient zaplatiť 2.743,92 €. Podľa bodu 4.1. zmluvy ak klient nezaplatí anuitnú splátku včas, banka má právo na úrok z omeškania vo výške 8% ročne z nesplatennej anuitnej splátky až do jej zaplatenia. V bode 4.2. úverovej zmluvy bolo zmluvnými stranami dohodnuté predčasné zosplatenie úveru v prípade porušenia alebo nesplnenia akéhokoľvek záväzku zo zmluvy. V bode 4.3. úverovej zmluvy boli dohodnuté úroky z omeškania vo výške 8% ročne, ak klient neuhradí úver v lehote splatnosti. Zostatok pohľadávky ku dňu podania žaloby na súd predstavuje sumu vo výške 1.769,30 € pozostávajúci z istiny vo výške

1.505,19 €, úroky vo výške 176,45 €, sankčné poplatky vo výške 27,66 € a poplatky za upomienky vo výške 60,- €. Keďže žalovaný nesplácal úver riadne a včas, žalobca výzvou zo dňa 24.02.2014 vyzval žalovaného na predčasné splatenie úveru vo výške 1.672,25 € s príslušenstvom do 18.03.2014.

1.2. Prvoinštančný súd dospel k záveru, že žaloba žalobcu je dôvodná iba čiastočne. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že žalovaný si po poskytnutí úveru v sume 2.000,- € v dohodnutých splátkach riadne a včas nesplácal. Súd prvej inštancie preskúmal obsahové náležitosti úverovej zmluvy zo dňa 29.11.2012 a zistil, že zmluva obsahuje všetky náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods. 1, 2 zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzavretia zmluvy. Povinnosťou žalovaného bolo v pravidelných 36 mesačných splátkach dohodnutých vo výške 74,23 € so splatnosťou vždy k 22. dňu v mesiaci počnúc 27.12.2012 až do termínu konečnej splatnosti úveru 23.11.2015. Následne žalobca po tom, čo žalovaný bol v omeškaní so splátkami, pristúpil listom zo dňa 24.02.2014 k zosplateniu celého úveru a vyzval žalovaného k zaplateniu dlhu v lehote do 18.03.2014. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi zosplatenú a neuhradenú časť úverovej istiny v sume 1.505,19 €.

1.3. Súd zamietol žalobu v časti o zaplatenie kontinuálneho zmluvného úroku vo výške 19,90% ročne, ktorý si žalobca uplatnil od 22.05.2014 do zaplatenia. Strany sporu si dojednali zmluvný úrok vo výške 19,90% ročne ako fixný do doby splatnosti úveru. Žalobca však v zmysle zmluvných dojednaní pristúpil k zosplateniu celého úveru. Podľa názoru súdu prvej inštancie, nakoľko ide o plnenie zo spotrebiteľského úveru, zmluvný úrok odo dňa zosplatenia žalobcovi nepatrí. Svoj záver súd prvej inštancie odvodil z rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 18.09.2012, sp. zn. IV. ÚS 476/2012, v zmysle ktorého Ústavný súd SR odobril názor odvolacieho a prvostupňového súdu, podľa ktorého veriteľovi patria úroky len do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť úroky z omeškania (R 59/1998). Veriteľ má právo na zmluvné úroky len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, iba právo na úrok z omeškania. Inak by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi účastníkmi. Splácanie úveru v splátkach, na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca, a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok s tým, že stav výhody splátok je obvyklý a teda justifikuje nárok veriteľa na úroky, ako cenu dočasne „obetovaných“ peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty, získanej za celé obdobie postupného splácania úveru. Iný stav je príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatenie úveru, kde žalobcovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru, kedy veriteľ týmto právnym úkonom navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto zásadnom rozdielne spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa a logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov, pričom právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatennej pohľadávky (úveru) s tým, že ak nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom, keďže v opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil s tým, že de facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Takýto stav nemožno pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády veriteľa proti spotrebiteľovi, a to za stavu, keď si veriteľ môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Súd prvej inštancie ďalej poukázal na to, že keďže jednorazovým zosplatením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navyšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatením úveru, tak s týmto stavom sa spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením dlžnej sumy a naopak s protiprávnym stavom

sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Uviedol, že ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou s tým, že v protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 3a nar. vl. č. 87/1995 Z. z. a ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednania dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru, neprešli by tieto nároky testom citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a subsidiárne ani testom § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Obo 143/98, rozhodnutie Ústavného súdu SR IV. ÚS 476/2012).

1.4. O úrokoch z omeškania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. Nakoľko žalovaný je v omeškani s plnením peňažného dlhu, súd priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 8% ročne zo sumy istiny 1.505,19 €. Výška žalobcom uplatnených úrokov z omeškania je určená podľa základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky ku dňu 19.03.2014 vo výške 8%.

1.5. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p.. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania súd vychádzal z toho, že žalobca požadoval od žalovaného zaplataenie sumy 1.505,19 € s príslušenstvom. Žalobca bol v konaní úspešný vo vzťahu k celej uplatnenej istine, neúspešný bol iba v časti kontinuálne uplatnených zmluvných úrokov a poplatkov za upomienky (teda v nepatrnej časti), preto mu súd priznal náhradu vo výške 100%.

2. Proti tomuto rozsudku, voči výroku, ktorým súd prvej inštancie zamietol nárok žalobcu na zmluvný úrok vo výške 19,90% ročne z nezaplataenej istiny 1.505,19 € od 22.05.2014 do zaplataenia, podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie, ktorým sa domáhal zmeny napadnutej časti rozsudku tak, aby súd vyhovel žalobe v celom rozsahu. Žalobca má za to, že nárok na zaplataenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po poredčasnom zosplatnení. Z podstaty úroku ako ceny za používanie peňažných prostriedkov možno vyvodit', že povinnosť dlžníka platiť úrok trvá až do doby vrátenia úveru. Vzhľadom na dispozitívnosť ustanovenia, strany si môžu vznik a zánik povinnosti platiť úroky, t. j. dobu, počas ktorej má dlžník platiť úroky, v zmluve o úvere dojednať odchylné. Pri úverovej zmluve ide o plnenie peňažného záväzku v dvoch rovinách, a to vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky ako aj zaplataiť požadované úroky. Pri omeškani s vrátením peňažného dlhu má veriteľ nárok jednak na úrok z úveru a jednak na úrok z omeškania. Úprava úroku z omeškania, ako aj úroku z úveru je podporná, a preto je, samozrejme rozhodujúce, ako sa strany dohodli v zmluve. Žalobca poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline zo dňa 31.01.2017, č. k. 11Co/12/2017-90, podľa ktorého keďže zmluva neobsahuje dohodu o úroku odlišnú od zákona, platí ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka. Žalobca v odvolaní poukázal na rozhodovaciu prax súdov v Slovenskej republike týkajúcu sa nárokov na zmluvné úroky po zosplatnení (rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43Co/23/2017-92 zo dňa 29.11.2017, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 27.02.2018, č. k. 43Co/28/2017-94, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 31.05.2018, č. k. 43Co/7/2018, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 16.08.2018, č. k. 43Co/29/2018 a rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 27.09.2018, č. k. 43Co/21/2018, rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 8Co/193/2017-88 zo dňa 07.12.2017, uznesenie Krajského súdu v Nitre zo dňa 30.11.2017, č. k. 7Co/366/2017-84, rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 13.02.2018 5Co/297/2017, rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 15.02.2018 5Co/311/2017, rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 13.02.2018 5Co/250/2017, rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 27.03.2018 5Co/414/2017, rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 22.03.2018 5Co/297/2017, rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27.03.2018, č. k. 8Co/138/2017-83, rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 19.06.2018, č. k. 12Co/116/2017, rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29.05.2018, č. k. 3Co/108/2017, rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 31.05.2018, č. k. 7Co/326/2017-84, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 13.09.2018, č. k. 11Co/36/2018-115, rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28.09.2018, č. k. 3Co/346/2017, uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28.08.2018, č. k. 1Co/324/2017). Žalobca vo svojom odvolaní poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 21.08.2014, č. k. 33Cdo/212/2014). Žalobca ďalej uvádza, že bolo zámerom zákonodarcu do príslušného ustanovenia Občianskeho zákonníka zahrnúť,

že úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do vyhlásenia predčasnej splatnosti, avšak ustanovenie takéhoto znenia nebolo schválené. K rozhodnutiu súdu prvej inštancie žalobca uviedol, že rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obo/143/98 sa netýka samotného uplatňovania nároku na dohodnutý úrok z poskytnutých peňažných prostriedkov po zosplatnení úveru. Taktiež s prejednáványm nárokom nesúvisí uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV ÚS 476/2012, ktorý sa nevyjadril k otázke úrokov po zosplatnení, ale tak ani nemohol urobiť.

2.1. Zároveň s odvolaním, žalobca podal návrh na vydanie doplniaceho rozsudku, v ktorom navrhol doplniť rozsudok o zmluvný úrok do zosplatnenia a úrok z omeškania z tohto zmluvného úroku.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

4. Podľa § 470 ods. 1 prechodných ustanovení Civilného sporového poriadku ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

5. Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené ustanovenie § 470 ods. 1 C.s.p. preskúmal a prejednal vec v rozsahu podaného odvolania v zmysle § 379 a § 380 ods. 1 C.s.p. (t.j. v rozsahu, v ktorom bola žaloba čiastočne zamietnutá v časti zmluvných úrokov po zosplatnení) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (rozsudok bol odvolacím súdom verejne vyhlásený podľa § 378 ods. 1 a § 219 ods. 3 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je čiastočne dôvodné.

6. Podľa § 499 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

6.1. Podľa § 502 Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

6.2. Podľa § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Ak lehota na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov je dlhšia ako rok, sú úroky splatné koncom každého kalendárneho roka. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú.

6.3. Podľa § 503 ods. 2 Obchodného zákonníka ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky.

6.4. Podľa § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov

6.5. Podľa § 504 Obchodného zákonníka dlžník je povinný vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky v dojednanej lehote, inak do jedného mesiaca odo dňa, keď ho o ich vrátenie veriteľ požiadal.

6.6. Podľa § 1 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

6.7. Podľa § 2 písm. d/ zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

7. Z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie bol zistený skutkový stav podľa ktorého žalobca ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzavreli dňa 29.11.2012 úverovú zmluvu č. XXXXX, na základe ktorej veriteľ poskytol dlžníkovi úver vo výške 2 000,- € s fixnou úrokovou sadzbou 19,9 % ročne a výškou RPMN 24,56 %, pri priemernej výške RPMN 20,90 % a žalovaný sa ho zaviazal splatiť v 36-ich mesačných splátkach vo výške 74,23 € splatných 22. deň v mesiaci. Splatnosť prvej splátky bola určená na deň 27.12.2012 a splatnosť poslednej na deň 23.11.2015. Celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť, dosahovala 2.743,92 €. Strany sporu si v čl. 4.2. dohodli možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, ak si žalovaný nebude plniť svoje povinnosti z úverovej zmluvy riadne a včas. V čl. 4.3. si zmluvné strany dohodli výšku úrokov z omeškania, a to vo výške 8% ročne. Listom zo dňa 24.02.2014 vyhlásil žalobca úver za splatný a vyzval žalovaného na úhradu istiny 1.672,25 € s príslušenstvom najneskôr do 18.03.2014.

8. Posudzovaná zmluva o úvere má povahu spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a súčasne ide o zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa § 1 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, pričom žalobca pri jej uzatváraní a plnení vystupoval v postavení dodávateľa a žalovaný v postavení spotrebiteľa. Uvedené nespochybňoval ani samotný žalobca. Z týchto dôvodov bolo potrebné podrobiť predmetnú zmluvu prieskumu z hľadiska prípadnej prítomnosti neprijateľných zmluvných podmienok podľa § 53 Občianskeho zákonníka a súčasne z hľadiska dodržania náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere ustanovených v § 9 zákona o spotrebiteľských úveroch, k čomu správne pristúpil i súd prvej inštancie.

9. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že predmetná zmluva spĺňa náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyžadované v ustanovení § 9 zákona o spotrebiteľských úveroch. V zmluvných ustanoveniach okrem ďalej špecifikovaných výnimiek odvolací súd nevzhladol ani neprijateľné zmluvné podmienky podľa § 53 Občianskeho zákonníka.

10. Pokiaľ ide riadny (zmluvný) úrok, tento predstavuje cenu peňazí, ktoré veriteľ poskytol dlžníkovi na základe zmluvy o úvere. Z ekonomického pohľadu ide o v zásade o kompenzáciu veriteľovi za obetovanú príležitosť, kedy nemohol s istinou úveru nakladať, pretože nebola v jeho dispozícii. Na strane dlžníka ide cenu za to, že do jeho dispozície mu boli vydané finančné prostriedky, ktoré mohol používať, pričom povinnosť ich vrátiť bola odložená do budúcnosti a prípadne i rozložená na splátky. Riadny úrok veriteľovi patrí až do splatnosti úveru. V prípade, že dlžník poruší zmluvu a sú splnené zákonom a prípadne i zmluvou predpokladané podmienky, má veriteľ právo vyhlásiť predčasnú (alebo tiež mimoriadnu) splatnosť úveru, teda požadovať okamžité vrátenie úveru dlžníkom. Právnym následkom vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru je, že dlžník prichádza o výhodu odloženej splatnosti úveru, resp. o výhodu splátok a veriteľ získava možnosť využiť všetky dostupné právne prostriedky na to, aby sa domohol dlžnej pohľadávky.

11. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, vzhľadom na čas, kedy bol vyhlásený, nemohol ešte reagovať na aktuálny posun v judikatúre v otázke nároku veriteľa na zmluvné úroky po splatnosti spotrebiteľského úveru. Doterajšia rozhodovacia činnosť okresných a krajských súdov bola v tomto smere nejednotná, niektoré rozhodnutia priznávali veriteľom právo na zmluvné úroky i po zosplatnení alebo splatnosti úveru až do zaplatenia istiny, iné rozhodnutia priznávali veriteľom iba právo na zmluvné úroky do splatnosti alebo predčasného (mimoriadneho) zosplatnenia úveru. Prelom v tejto otázke nastal uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 42/2020 zo dňa 16. júna 2020, ktoré rozhodnutie bolo uverejnené aj v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 1/2021 pod č. R 5/2021 podľa ktorého pre spotrebiteľa je nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojedanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť však dlžník-spotrebiteľ nemá v prípade dojedania, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojedanie, ktorým sa dlžník -

spotrebiteľ zaviazuje platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Na druhej strane postavenie veriteľa-dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednania nezhorší, pretože v prípade, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda, jeho právo zostáva zachované, pravda po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody. Dovolací súd dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

11.1. Vzhľadom na vyššie uvedené rozhodnutie Najvyššieho súdu SR ako jednej z najvyšších súdnych autorít (článok 2 ods. 2 C.s.p.), odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v jeho zamietajúcom výroku a priznal žalobcovi časť zmluvných úrokov aj po zosplatnení úveru, t. j. odo dňa 22.05.2014, a to až do času kedy mal byť úver splatený, t. j. do 23.11.2015. Žalobca si v podanej žalobe uplatňoval zmluvný úrok vo výške 19,90 % ročne zo sumy nezaplatennej istiny 1.505,19 € od 22.05.2014 do zaplatenia. V podanom odvolaní žiadal priznať zmluvný úrok v takej výške, ako by mal nárok pri riadnom plnení zmluvy o úvere. V súlade s vyššie uvedeným rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky má žalobca nárok na zaplatenie aj zmluvných úrokov po zosplatnení a tie mu prináležia až do výšky, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí (t. j. cenu poskytnutej istiny úveru). Odvolací súd preto žalobcovi priznal zmluvný úrok 19,90 % ročne zo sumy nezaplatennej istiny vo výške 1.505,19 € od 22.05.2014 do 23.11.2015, t. j. do dňa, ktorý bol v zmluve o úvere určený ako dátum konečnej splatnosti úveru.

12. Vzhľadom na formuláciu žalobného petitu, ktorým sa žalobca domáhal zaplatenia zmluvného úroku neobmedzene až do zaplatenia istiny, teda skutočnosti, ktorá by mohla teoreticky nastať aj po čase dohodnutej splatnosti celého úveru, tak tu je odvolací súd názoru, že v tejto prevyšujúcej časti zmluvného úroku bolo zamietnutie dôvodné. Odlišný výklad zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorý by veriteľovi priznával zmluvný úrok až do úplného splatenia úverovej istiny, by bol v zmysle právneho názoru najvyššieho súdu v rozpore s § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

13. Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti podľa § 388 C.s.p. zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu úrok 19,90 % ročne zo sumy 1.505,19 € od 22.05.2014 do 23.11.2015 a vo zvyšnej zamietajúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

14. Záverom odvolací súd poukazuje nato, že žalobca zároveň s odvolaním podal aj návrh na doplnenie rozsudku o zmluvné úroky do zosplatnenia a úroky z omeškania z týchto zmluvných úrokov. O uvedenom návrhu žalobcu rozhodol súd prvej inštancie uznesením zo dňa 08.06.2021, č. k. 5C/928/2015-65, ktorým návrh na doplnenie rozsudku zamietol, z dôvodu že bolo o všetkých nárokoch rozhodnuté. Súd priznal istinu a úrok z omeškania a vo zvyšných častiach (zaplatenie 176,45 €, sankčné poplatky 27,66 €, úrok po zosplatnení, poplatky za upomienky 60 €) žalobu zamietol. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 17.12.2021. Nakoľko potom odvolanie žalobcu smerovalo len proti nároku na úroky po zosplatnení vo výške 19,90 % zo sumy 1.505,19 € odo dňa 22.05.2014 do zaplatenia, a nie proti ostatným požadovaným nárokom a zároveň bol návrh na doplnenie rozsudku právoplatne zamietnutý, odvolací súd v tomto rozhodnutí nevenoval ostatným vyššie uvedeným zamietnutým nárokom, nakoľko tie neboli odvolaním napadnuté.

15. O náhrade trov konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 2 v spojení s § 255 ods. 2 a § 262 ods. 1 C.s.p.. Svojou žalobou sa žalobca domáhal celkovo zaplatenia vyčíslených položiek vo výške 1.769,30 €, pričom bol úspešný v rozsahu 1.505,19 €. Vo zvyšnej časti 264,11 €, bola žaloba zamietnutá, preto v danom rozsahu dosiahol úspech žalovaný. Žalobca tak dosiahol úspech v rozsahu 85,07 % a žalovaný v rozsahu 14,93 %. Vzájomný pomer úspechu preto dosahuje 70,14 % (85,07 % - 14,93 %) v prospech žalobcu, ktorý má teda voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 70,14 %. O výške náhrady trov konania v zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

16. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov, § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods.1 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods.1 prvá veta C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods.2 C.s.p.).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolaťela musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolaťelom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolaťelom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolaťel v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods.1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaťel uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaťel uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods.2 C.s.p.).